

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการดูแลตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มาตรวจรักษาที่คลินิกอายุรกรรม แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงสิงหาคม 2545 จำนวน 291 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความสามารถในการดูแลตนเอง (ASA Scale) ที่สร้างขึ้นโดยอิงแนวคิดของโอริเม่ และดัดแปลงบางส่วนมาจาก นิรนาถ วิทย์โชคกิตติคุณ (2534) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมที่สร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของ ชุมพร รุ่งเรือง (2542) และแบบวัดการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ The Sickness Impact Profile (SIP) ของ Deyo et al. (1982) นำแบบวัดทั้ง 3 ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8458, 0.8016 และ 0.8281 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประเมินค่าเฉลี่ยของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยทำ Content Analysis

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง มีความสามารถในการดูแลตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ อยู่ในระดับมาก
2. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ระดับการศึกษาและรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่า ผู้ป่วยโรคเรื้อรังส่วนใหญ่มีความสามารถในการดูแลตนเองอยู่ในระดับมาก สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเอง คือ การได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัว ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลสุขภาพตนเอง คือ การที่ต้องทำงานหารายได้ และความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อความเจ็บป่วยเรื้อรังของตนเอง สำหรับ การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับมาก คือ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากบุคคลในครอบครัว และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารจากทีมสุขภาพ ในส่วนของการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ ส่วนใหญ่คิดว่าภาวะสุขภาพตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ป่วยให้ความสำคัญและประโยชน์ของการดูแลสุขภาพตนเองที่บ้าน โดยเห็นว่าหากดูแลตนเองได้ดีจะทำให้มีภาวะสุขภาพดี มาโรงพยาบาลเพื่อมาตรวจตามนัด รับประทานยาและรักษาอย่างต่อเนื่อง

The purpose of this descriptive study was to investigate self care ability, social support and perception of health status of chronic patients. Subjects consisted of 291 patients attending at the medical outpatients department, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital during July to August 2002. The instruments used for data collection composed of a demographic data record form, a self care ability questionnaire, a social support questionnaire and a perception of health status questionnaire. The self care ability questionnaire was constructed by the researcher and modified from Niranart Vithayachokitikhun (1991). The social support questionnaire was constructed by the researcher and modified from Chumporn Rungreung (1999). The Sickness Impact Profile from Deyo et al. (1982) was translated into Thai and constructed by the researcher. The reliability coefficients obtained for self care ability social support and perception of health status questionnaires by means of Cronbach' alpha Coefficient were .8458, .8016 and .8281 respectively. Demographic data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and 95% confidence interval estimation. Correlation among variables was analyzed by using Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The quantitative information was collected by in-depth interview. Content analysis was used for data analysis.

The results of the study revealed that :

1. Self care ability , social support and perception of health status were at the high level.
2. There was a statistically significant positive relationship between self care ability and perception of health status at the 0.01 level.
3. There was a statistically significant positive relationship between self care ability and social support at the 0.01 level.
4. There was a statistically significant positive relationship between social support and perception of health status at the 0.01 level.
5. Duration of education and monthly family income were also statistically significant positive correlated with self care ability at the 0.01 level.
6. Result from in-depth interview showed that self care ability was at the high level. Factors that promoted self care ability were to love and to take care from family. Problems and barriers from self care ability were to work for income and to be bored from chronic illness. The overall social support of chronic patients was emotional support from family and information support from health team. Health status perception was at the moderate level. The importance and benefit of self care at home make them healthy if they could take good care of themselves. They went to hospital just for the health follow-ups.